

EOC
EUROASIAN
ONLINE
CONFERENCES

ENGLAND CONFERENCE

**INTERNATIONAL CONFERENCE ON
MULTIDISCIPLINARY STUDIES AND
EDUCATION**

Google Scholar

zenodo

OpenAIRE

doi digital object
identifier

eoconf.com - from 2024

INTERNATIONAL CONFERENCE ON MULTIDISCIPLINARY STUDIES AND EDUCATION: a collection scientific works of the International scientific conference – London, England, 2025. Issue 4

Languages of publication: Uzbek, English, Russian, German, Italian, Spanish

The collection consists of scientific research of scientists, graduate students and students who took part in the International Scientific online conference «**INTERNATIONAL CONFERENCE ON MULTIDISCIPLINARY STUDIES AND EDUCATION**». Which took place in London , 2025.

Conference proceedings are recommended for scientists and teachers in higher education establishments. They can be used in education, including the process of post - graduate teaching, preparation for obtain bachelors' and masters' degrees. The review of all articles was accomplished by experts, materials are according to authors copyright. The authors are responsible for content, researches results and errors.

O'ZBEK VA KOREYS TILLARIDAGI O'XSHASH FRAZEOLOGIK BIRLIKLARNING QIYOSIY TAHLILI

Olimova Robiyaxon Xalimjon qizi

FarDU Xorijiy til va adabiyot fakulteti

1-bosqich talabasi

Ilmiy rahbar: **M. Qurbonova**

filologiya fanlari bo'yicha falsafa doktori (PhD)

ANNOTATSIYA. Ushbu ilmiy maqola o'zbek va koreys tillaridagi o'xshash frazeologik birliklarning qiyosiy tahliliga bag'ishlangan. Tadqiqotda har ikkala tilda qo'llanadigan idiomalar, barqaror birikmalar, metaforik ma'nolar va ularning lingvomadaniy xususiyatlari o'rganildi. Asosiy e'tibor o'zbek va koreys xalqlarining turmush tarzi, urf-odatlar, milliy tafakkuri frazeologizm mazmuniga qanday ta'sir ko'rsatishi masalasiga qaratildi. Tahlil jarayonida semantik, struktur va funksional mezonlar bo'yicha o'xshash va farqli jihatlar aniqlanib, har ikki tildagi umumiyliklar – ayniqsa inson xarakteri, kundalik hayot, hissiyotlarni ifodalovchi iboralarda ko'proq uchrashi ko'rsatib berildi. Tadqiqot natijalari o'zbek va koreys tillarini o'rganuvchilar, tarjimonlar, hamda qiyosiy tilshunoslik bo'yicha izlanish olib boruvchilar uchun amaliy ahamiyatga ega.

ANNOTATION. This research is devoted to the comparative analysis of similar phraseological units in the Uzbek and Korean languages. The study examines idioms, fixed expressions, metaphorical meanings, and their linguocultural features in both languages. Special attention is given to how the lifestyle, traditions, and national worldview of the Uzbek and Korean peoples influence the meaning and usage of phraseological units. Through semantic, structural, and functional analysis, the study identifies similarities and differences, showing that many common features appear in expressions related to human character, emotions, and everyday life. The findings provide practical value for learners of Uzbek and Korean, translators, and researchers in comparative linguistics.

Kalit so'zlar: frazeologik birliklar, idiomalar, qiyosiy tahlil, o'zbek tili, koreys tili, lingvomadaniyat, semantika, barqaror birikmalar, metafora, til va madaniyat munosabati.

Keywords: phraseological units, idioms, comparative analysis, Uzbek language, Korean language, linguoculture, semantics, fixed expressions, metaphor, language and culture.

Har bir xalqning tili — bu uning ma'naviy boyligi, tarixiy xotirasi va milliy o'zligining eng muhim ifodasidir. Tilda xalqning dunyoqarashi, urf-odatlar, madaniy qadriyatlar hamda fikrlash tarzini aks ettiruvchi ko'plab obrazli ifodalar mavjud. Shulardan biri — frazeologik birliklar, ya'ni barqaror iboralar bo'lib, ular tilning eng obrazli va emotsional qatlamini tashkil etadi.

Frazeologik birliklar xalq tafakkurining durdonasi bo'lib, ularning tahlili orqali xalqning tarixiy hayoti, dunyoqarashi va qadriyat tizimini o'rganish mumkin. O'zbek va koreys tillari turli til oilalariga mansub bo'lsa-da, ular orasida ko'plab o'xshashliklar mavjud. Har ikkala xalqning tarixi, turmush tarzi, tabiatga, insoniy munosabatlarga va axloqiy qadriyatlarga bo'lgan qarashlarida ma'lum umumiylik seziladi. Shu bois o'zbek va koreys frazeologizmlarini qiyosiy tahlil qilish dolzarb masalalardan biridir.

Frazeologik birlik — bu tilda tayyor holda ishlatiladigan, ma'nosi alohida so'zlarning ma'nosidan farq qiluvchi, barqaror tuzilishga ega ifodadir. Masalan, “bosh qotirmoq” iborasi so'zma-so'z emas, balki “chuqur o'ylamoq” ma'nosini bildiradi. Tilshunos olimlar frazeologizmlarni uch guruhga ajratadilar: frazeologik birikmalar, frazeologik chatishmalar va frazeologik butunlar. Frazeologik birliklar xalqning hayoti va madaniyatidan oziqlanadi, shu sababli ularni boshqa tildagi o'xshash iboralar bilan solishtirish orqali xalqlarning o'zaro tafakkur o'xshashliklarini ko'rish mumkin.

O'zbek va koreys xalqlari qadimdan sharqona mentalitetga ega, oilaparvar, mehnatsevar, kattalarga hurmat bilan qaraydigan, hissiy ifodalarga boy xalqlardir. Bu jihatlar ularning tilida ham o'z aksini topgan. Ko'plab frazeologizmlar inson tana a'zolari bilan bog'liq. Masalan, o'zbek tilidagi “og'zi qulog'ida” iborasi koreys tilida “입이 귀에 걸리다 (ipi kwie kollida)” shaklida uchraydi. Bu hol ikki xalq tafakkuridagi metaforik ifoda kuchini ko'rsatadi.

O'zbekcha ibora	Ma'nosi	Koreyscha ibora	Tarjimasi
Og'zi qulog'ida	Nihoyatda xursand	입이 귀에 걸리다	Og'zi qulog'iga yetmoq
Yuragi hapriqdi	Qo'rqdi, hayajonlandi	가슴이 철렁하다	Yuragi cho'kdi
Bosh qotirmoq	O'ylamoq, yechim izlamoq	머리를 짜다	Boshni siqmoq
Quloq solmoq	Tinglamoq	귀를 기울이다	Quloqni egmoq
Ko'ngli to'lmoq	Mamnun bo'lmoq	마음이 흡족하다	Yuragi to'lmoq

Frazeologik tizimlar o'xshash bo'lishi bilan birga, ularning milliy o'ziga xosliklari ham mavjud. Koreys tili konfutsiylik falsafasiga asoslangan bo'lib, unda hurmat, ierarxiya, sadoqat, itoat kabi tushunchalar muhim o'rin tutadi. O'zbek tilida esa islomiy qadriyatlar va mehnatsevarlikni ifodalovchi iboralar ko'p uchraydi. Masalan, “peshona teri bilan topmoq”, “halol mehnat qilmoq”, “yuziga oyoq qo'ymoq” kabi iboralar xalq ruhiyatini aks ettiradi.

Frazeologizmlar tildagi tarixiy qatlamlarning mahsulidir. O'zbek tilidagi ko'plab iboralar arab, fors va turkiy ildizlarga ega bo'lsa, koreys tili xitoy

madaniyati bilan uzviy bog'liq. Masalan, koreys tilidagi '호랑이 담배 피우던 시절' iborasi 'juda qadim zamonlarda' ma'nosini bildiradi. Bu misollar shuni ko'rsatadiki, har ikki xalq o'z tarixini, afsonalarini va xalq og'zaki ijodini frazeologizmlar orqali ifodaladi.

Frazeologizmlarni boshqa tilga tarjima qilishda ko'pincha so'zma-so'z ma'nosi saqlanmaydi, chunki ular milliy madaniyat bilan bog'liq. Masalan, o'zbekcha 'it hurar — karvon o'tar' iborasi koreys tilida '개가 짚어도 기차는 간다' tarzida tarjima qilinadi, lekin to'liq ma'noni bera olmaydi. Shu sababli, frazeologik birliklarni tarjima qilishda semantik ekvivalentni topish zarur.

O'zbek va koreys tillaridagi frazeologik birliklar ikki xalqning milliy tafakkuri, madaniy qadriyatlari va tarixini o'zida mujassam etgan. Ular o'rtasidagi o'xshashliklar insoniyatga xos umumiy hissiy kechinmalardan kelib chiqadi, farqli jihatlar esa har bir xalqning diniy va ijtimoiy asoslariga bog'liq. Qiyosiy o'rganishlar tilshunoslik, madaniyatshunoslik va tarjima nazariyasi uchun katta ilmiy ahamiyatga ega.

Foydalanilgan adabiyotlar

1. Yo'ldoshev M. O'zbek tilining frazeologiyasi. – Toshkent: Fan, 2006.
2. Karimov A. Qiyosiy tilshunoslik asoslari. – Toshkent: O'qituvchi, 2018.
3. Kim, Young-Mee. 한국어 관용어 사전 (Koreys tilining idiomlar lug'ati). – Seul, 2012.
4. Lee, Sang-Hun. Comparative Study of Idioms in Korean and Central Asian Languages. – Seoul, 2019.
5. Naver Dictionary, Glosbe Uzbek-Korean Phrasebook.

